

A Csík zenekar

Csík János zenekarának története nem mostanában kezdődött, épp 20 éve alakult meg az első formáció, mégis jelenlegi összeállításukban jutottak el pályájuk csúcsára, s lettek Magyarország talán legnépszerűbb, de mindenesetre egyik legkiválóbb népzenei együttese. Pedig a sikerhez nem vezetett egyenes út.

Az együttes Kecskeméten kezdte tevékenységét, s a vidéki zenekarok közül szinte egyedül tudta állni a versenyt a legjobb budapesti táncházi bandákkal hosszú távon. Valószínűleg nem a véletlen műve volt, hogy 2000-ben az olimpiai játékokat kísérő kulturális programhoz őket választották ki, hogy képviseljék Magyarország népi kultúráját Sidneyben. Ekkorra már több sikeres lemezük megjelent, s táncházaik, fellépéseik nagy népszerűségnek örvendtek. Bár az együttes összetétele az idők folyamán sokszor változott, többen már a kezdeti években az együttes tagjai, vagy előadásaik, lemezeik állandó közreműködői voltak. Ilyen volt Majorosi Marianna, aki a Magyar Állami Népi Együttes egyik vezető táncosa is volt, mostanra viszont már az ország egyik legjobb népdalénekeseként ismert, önálló lemeze is megjelent. A kontrás Kunos Tamás is – néhány év kihagyással – szinte végig az együttes tagja volt. Szabó Attila, a másik primás 1995 óta játszik már az együttesben, miközben sokáig párhuzamosan az egri Gajdos primása is volt. 2000 után több fiatal került az együttesbe, így a tangóharmonikán és cimbalmon egyformán kiváló Barcza Zsolt is.

2002-ben aztán tragikus esemény következett be. Csík János majdnem halálosnak bizonyult balesetet szenvedett. Kérdéses volt, hogy vehet-e még kezébe vonót valaha. Az egész népzenei társadalom megmozdult, segélykoncertet szerveztek a primás és családja megsegítésére, amin minden jelentős zenész ott volt. A zenekar ebben a nehéz időszakban sem szűnt meg létezni, a másik primás, Szabó Attila vezetésével biztosították, hogy a Csík név addig se menjen feledésbe, amíg névadójuk hónapokon át az ágyat nyomta. Aztán „Janika” kezdett felépülni, s fokozatosan visszanyerte képességét a hegedű megtartására és a vonó kezelésére.

Hamarosan már nem csak a korábbi szintre sikerült visszakapaszkodni, hanem egyre újabb zenei ötletekkel álltak elő. Míg korábban szinte kizárólag az autentikus népzene képviselői voltak, egyre gyakrabban építettek be repertoárjukba – jobb elnevezés híján – leginkább világzenei minősíthető elemeket. Leginkább Szabó Attila hatására történhetett ez, aki már diákkora óta a gitározást is művelte, s különösen a blues állt hozzá közel, ilyen együttesekben is játszott. De kezdtek egyik-másik nem népzenei együttes számaikat is népzenei hangszerekkel és dallamokkal átdolgozni. Kísérletezésük átütő sikerrel járt: „Senki nem ért semmit” című lemezük 2007-ben elnyerte „Az év hazai világzenei albuma” kategóriában a Magyar Hanglemezkiadók Szövetségének FONOGRAM-díját, s hamarosan aranylemez lett.

Koncertjeik egyre nagyobb közönséget vonzottak. Ennek jó példája volt a tavalyi Művészetek Völgye, ahol egyetlen együttes esetében sem láttam olyan nagyszámú hallgatóságot, mint az övékén. Úgy látták, jó úton járnak, ezért nem véletlenül választották legújabb lemezüknek az „Ez a vonat, ha elindult, hadd menjen...” címet. Ez egyrészt egy magyar népdal címe, másrészt arra utal, hogy folytatni akarták az előző lemez sikeresnek bizonyult zenei megközelítését, azaz egyaránt kívántak autentikus népzenei és világzenei játszani az új felvételen is.

Hogy mennyire szeretik és elismerik őket nem csak rajongóik, hanem a zenész társadalom is, azt már egy ideje jól mutatja, hogy lemezeikhez, fontosabb fellépéseikhez a zenei élet kiválóságai akár egyetlen szám erejéig is hajlandók hozzájárulni. Így az ország egyik legjelentősebb jazz zenésze, Dresch Mihály (aki egyébként sokáig az együttes állandó tagja volt), a szájharmonika virtuóz Ferenczi György, az egyik legkiválóbb fúvós, Szokolai „Dongó” Balázs és mások. Ennek a lemezüknek is – akárcsak az előzőnek – zenei rendezője

az a Salamon Beáta, aki maga is az ország egyik legkiválóbb prímása, s aki zenekarát, a Métát immár húsz éve vezeti, női prímások között egyedülálló módon.

A lemezen meg is látszik, hogy a legkiválóbb muzsikusok adták bele tudásuk legjavát. Nem kell hozzá nagy jóstehetség, hogy egy újabb aranylemezt lássunk benne. Első bemutatói, a Fonó Budai Zeneházban, majd a 2008-as táncháztalálkozón frenetikus sikert hoztak. A táncháztalálkozón magam is tanúja lehettem, hogy a zsűfolásig megtelt terem hallgatósága olyan ovációval ünnepelte a zenészeket, amilyen inkább rock-koncerteken szokás, nem népzenei eseményeken.

Abkarovits Endre